

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrske dežele na vsa leta 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vplačilne naročnine se ne osira. — Za oznanila plačuje se od štiritopsne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Bohinjski gozdi.

Te dni so nemški radikalci, na čelu jim dr. Schalk, podali ostro interpelacijo glede nameravane prodaje nekaterih delov bohinjskih gozdov. Ti gozdi, ki so bili nekoč last kranjske industrijske družbe, so sedaj v rokah verskega zaklada. V rešeni interpelaciji se očita poljedelskemu ministru, da hoče te gozde prodati pod pravo ceno, da hoče prodati celo take gozde, ki so „Bannwald“, da se je bati, da bodo kmetje te gozde posekali, in se premeni Bohinj v Kras, in končno se mu očita, da hoče te gozde prodati ne vsled kake potrebe, ampak da državi na škodo izkaže kranjski klerikalni stranki uslugo, da napravi z njo politično kupčijo.

„Ostdeutsche Rundschau“ je priobčila to interpelacijo pod naslovom „Das Panama des Ackerbauministers“. Kdor je to interpelacijo prečital in pozna razmere, je spoznal, da sloni na deloma napačni podlagi, da informacije, po katerih je spisana, niso povsem točne, spoznal je pa tudi lahko, da izhaja ta interpelacija brez dvoma od tiste strani, ki je v tej zadevi od nekdaj zastopala kmetom neprijazno stališče.

„Slovenec“ se je tudi pri ti priliki izkazal kot tisti lopovski obrekovalec, kakršen je vedno. Porabil je to interpelacijo za hudoben napad na napredno stranko. Hudobnost, perfidnost in lažljivost so tiste lastnosti, ki jih naša klerikalna stranka nikdar ne zataji.

Pod naslovom „Vsenemci proti slovenskemu kmetu“ je duhovniško glasilo zagrešilo v soboto naslednjo lopovščino:

„Dr. Schalk in njegovi tovariši so v državnem zboru skoro gotovo po naročilu slovenskih liberalcev in tistega gospoda, ki se gorenjskim kmetom vedno usiljuje, stavili na vlado interpelacijo proti temu, da bi se bohinjskim občinam prodalo nekaj sveta verskega zaklada, in bi se tako ustreglo davni kmetijski želji in kmetiskim pravicam. Ta nastop Vsenemcev kaže, kako ozke so njihove zveze s slovenskimi libe-

ralci, in da dobe v boju proti našemu ljudstvu od slovenske liberalne strani snovi na napade. — To je zopet nov dokaz vsenemško-slovenske liberalne zveze proti slovenskemu katoliškemu ljudstvu! — Wolfovec doktor Schalk je v svoji interpelaciji na poljedelskega ministra zahteval, da se mora brž razdreti kupčija, po kateri se prodaja bohinjskim kmetom nekaj planin verskega zaklada v last. Dr. Schalk pravi, da je to za gozd škodljivo, da je cena prenizka, in da je ta kupčija samo ministrov dar klerikalni stranki, da se utrdi njeno gospodstvo, in da se poravnajo denarne težave konsumnega društva v Srednji vasi. Zraven se zaletava ob „Gospodarsko zvezo“, češ, da ta hoče uničiti kmetijsko družbo. To je najnovejši izbruh liberalne podlosti. Po posredovanju naših poslancev je že Clary obljubil, da se v nekoliko polajšajo krivice, ki se gode bohinjskim kmetom glede na planine. Določil je načelno, da se jim planine, kjer že zdaj uživajo pašno pravico, prodajo v last. Te mrve pa niso mogli mirno gledati naši liberalci. Po tisti poti, po kateri se je izvršil napad na dr. Šusteršiča, se je izvršil tudi ta. Hvaležni smo zanj; vzdramil bo še bolj naše ljudstvo, nego ga je prvi. Spoznali bodo, da se v boju nasproti našim liberalcem ne gre samo za njihova sveta načela, marveč za njihov obstoj. In to je dobro!“

„Slovenec“ je zopet čast kradel. Da se spozna vsa podlost klerikalnega lista, naj stvar nekoliko pojasnimo.

Svoj čas so bohinjski kmetje imeli velikanse boje zaradi pašnih pravic v teh gozdih. Klerikalci so takrat pač pobirali in v svoj žep spravljali neke subvencije za planine, katerih niti ni, ali za boj bohinjskih kmetov se še zmenili niso. Ravnatelj kmetijske družbe g. Piro je bil tisti mož, ki je nesel svojo kožo na semenj, postavil za bohinjskega kmeta sebe in svojo eksistenco v nevarnost in si nakopal veliko kazensko preiskavo zaradi člankov, ki jih je priobčil v „Kmetovalcu“ v obrambo pašnih pravic bohinjskih kmetov. Rajni

župnik Mesar, ki mu je včasih dal kako informacijo, se je tako bal, da se še svoja, na Pircan naslovljena, pisma ni upal dati v Boh. Bistriču na pošto, ker je bil poštni upravitelj uradnik industrijske družbe, ampak jih je pošiljal na Bled na pošto.

Bohinjski kmetje se imajo za vse, kar so dosegli, v prvi vrsti zahvaliti ravnatelju Pircu.

Ko je potem verski zaklad kupil te gozde in se je pašna pravica uredila, začelo se je delati na to, da bi se kmetom prodale tiste parcele, v katerih vživajo sedaj pašno pravico. Naša stranka se je za to, da se te parcele prodajo kmetom, poganjala, še predno se je klerikalcem in posebe Pogačniku kaj sanjalo o tem. Začela se je ta akcija že pred 20 leti iz kmetijske družbe. Poročevalec je bil Poklukar, ki je šel po odborovem sklepu priporočat kmetom, naj kupijo te parcele. Takrat je neki kmet vrgel pred Poklukarjem klobuk na tla, je stopil na klobuk in rekel:

Tako gotovo, kakor stojim na svojem klobuku, tako gotovo stojim tudi na svojem svetu. Poklukarjevo prizadevanje ni imelo uspeha. Ko so bile pašne zadeve kolikor toliko urejene, je ravnatelj Pirc novič začel delati na to, da bi bohinjski kmetje te parcele dobili v last. Delal je za to meji kmeti in tudi na višjih mestih in podpirala ga je samo naša stranka, zlasti ces. svetnik Murnik.

Tudi ko je postal Pogačnik poslanec in začel v tej zadevi trkati v ministrstvih, smo mi to z veseljem opazovali, in se nismo nikdar temu niti najmanj ustavili, nego kolikor je bilo v naših močeh to prizadevanje podpirali.

Iz naše stranke je izšla misel, naj se prodajo te parcele kmetom, in ko je bila stvar dozorela in je ravnatelj Piro imel v Bohinju priliko, o tem govoriti z interesi, jim je pri dveh prilikah in sicer obakrat na uradnih predavanjih z vso vnemo priporočal, naj se nikdar ne ustavljajo, ampak naj z

obema rokama sprejmejo vladno ponudbo. Kmetje namreč niso bili nič kaj zadovoljni z vladno ponudbo, ker se jim je zdela zahtevana cena previsoka, a Pirc jih je pridušal, naj ne bodo trmast, saj dobe denarja pri vsakem zavodu kolikor ga hočejo.

Iz teh pojasnil izhaja z vso jasnostjo, kakšno je naše stališče napram interpelaciji dr. Schalka. Mi se s to interpelacijo ne strinjamo. Po našem prepričanju se ni bati, da bi se Bohinj premenil v Kras, saj daje gozdni zakon zadosti sredstev v varstvo teh gozdov, kmetom pa bi bilo s temi gozdi znatno pomagano. Sicer pa ne vidimo v tem nobene škode za državo, torej za celokupnost, ako verski zaklad, torej mrtva roke, nekaj svojega velikansega bogatstva kmetom odstopi.

Po teh pojasnilih je spoznati, kako grdo, nesramno lopovstvo je storil škofov list, ko očita naši stranki, da je Vsenemcem dala snov za to interpelacijo. „Slovenec“ je to storil v polni zavesti, da zagreši novo podlost, saj mu je dobro znano, da je prav naša stranka kakor pri boju za pašne pravice tako tudi pri prodaji teh parcel prva zavzela za bohinjskega kmeta in za njegovo korist. V očigled temu se more samo reči: Fej žegnanim obrekovalcem.

V Ljubljani, 3. junija.

Državni zbor.

Po tretjem čitanju investicijske in vodocestne predloge se je začelo takoj drugo čitanje proračunskega provizorija. Od 1. 1897 je prišel v soboto prvič na meritorno razpravljanje zakon proračunskega provizorija, in iz tega dejstva so izvajali opravičeno vsi govorniki sklep, da se je parlamentarni položaj v istini jako izboljšal. Vsaka stranka ima po enega govornika, in značilno je, da se je večina govornikov bavila z vprašanjem, ali ima stranka, katere zastopnik je govornik, do sedanje vlade zaupanje ali ne. V imenu naprednih

LISTEK.

Glasba in talenti.

Angleška glasbena revija The music je prinesla pred časom članek, v katerem Cunningham Moffet govori o nekem pisu škotskega pisatelja Andreja Langa. Ta trdi, da večina pisateljev in pesnikov sovraži glasbo in citira starega S. Johnsona, kateri je glasbo imenoval: „ropot, ki je najmanj neprijeten“.

Kar ta vrli Škot obžaluje najbolj, je to, da je glasba edina umetnost, ki sili z vso silo v človeka.

Ako nočete gledati slikarji — svobodno vam, če se vam ne ljubi čitati poezij, ni vam jih treba brati, glasba pa je kakor vsiljiv poet, ki hoče na vsak način čitati svoje umotvore glasno, večkrat mu ne morete uiti. Vendar je, pristavlja ta Škot, nekaj tolažbe za ljudi, kakoršen sem jaz in dr. Johnson: mi namreč ne čutimo slabe glasbe tako, kakor oni, ki imajo dober sluh. Za nas ni slaba glasba slabša od dobre.

Pustimo humoristično pretiravanje tega Škota — pravi Moffet — gotovo je, da je bilo in je mnogo genialnih ljudij brez vsakega čuta za glasbo. Filozof Emerson je imel tako malo sluha, da je bil oproščen

glasbenih ur, ker je bil popolnoma nesposoben, da bi glasbi sledil.

Slavni američanski general Grant je trpel prave muke, ko je moral slušati glasbo. Razni listi so čitatelje zabavali s pripovedovanjem o mukah tega generala, ko, povabljen po Mac Mahonu, tedanjem predsedniku francoske republike, je moral že radi etiketa poslušati opero od začetka do konca. Na vsprejemih, na katere so vabili tudi generala Granta, se je skrbelo zato, da se ni gojila glasba. Pripetilo se je pa včas, da ta ali oni ni znal za to generalovo lastnost in misleč, da mu ustreže, prirejal mu je naravno grozne večere. Ko so ga gospe vpraševale: „Kaj naj pojem?“ ali pa: „Kaj naj zaigram, gospod general?“ odgovarjal je navadno: „Kaj kratkega.“

Odsotnost sluha je stvar možganov in ne razuma.

Marsikdo je jako inteligenten in vendar popolnoma brez sluha, prav tako kakor nimajo nekateri onega čuta „barve“, ki je karakterističen pri slikarjih.

„Ves svet bi dala,“ je rekla Katarina II., „ko bi znala ceniti in ljubiti glasbo, ali za-me je glasba samo ropot in nič drugega nego ropot.“ Napoleon je tožil, da mu glasba draži živce; bil je pa vendar toliko razumen, da je vedel, koliko koristi glasba, če se jo presoja z vojaškega stališča.

Napoleon III. kakor tudi Gambetta

nista bila oduševljena za glasbo. Victor Hugo je pa odgovoril nekemu skladatelju, ki je hotel uglasbiti njegove poezije: „Ali niso moji verzi že blaglasni dovolj, ne da bi potrebovali še pomoči neprijetnega ropota?“

Gautier se je izrazil, da glasba je najljubši izmed vseh ropotov, a Beaumarchais, da je izgovoril slavno znano frazo: „Stvari, ki niso dobre dovolj, da bi jih človek pisal, so dobre dovolj, da se pojó!“ Goucourt je vihal nos, kakor hitro je videl, da kdo odpira klavir in Emil Zola ima tudi jako malo smisla za glasbo.

Nasprotno pa pravi Alfred de Musset: „Glasba mi je dala vero v Boga.“ Nihče pa ni ljubil glasbe bolj nego Alphons Daudet. Naj bo glasba kakoršna hoče: Beethove, Chopinova, narodne popevke, lajna, ki se vrti z roko, in celo zvonovi, vse, vse mu je govorilo, vse ga navdihovalo.

Če pogledamo v angleško literaturo, vidimo, da je bil Shakespeare za glasbo ves zavzet; Milton je bil sam glasbenik, a Browning je posvetil nekaj najboljših svojih poezij glasbi.

Cobridge je dejal, da ga dobra glasba nikoli ne utruja, ampak da se po njej čuti kakor prerojenega in pokrepčane. Tudi Addison, De Quincy in Grote so ljubili glasbo. Tomo Moore, avtor slavnih „Irskih melodij“, je dejal: „Glasba je pravi tolmač raznih

ver. Nobena stvar ni pisana, ne izgovorjena ni njej enaka.“ Romanopisec Karl Reade se je zatekal k glasbi, kakor k najslajšemu počitku. Karl Darwin, dasi ni v svojih poslednjih letih mogel več ceniti poezije, glasbo je vendar le prav ljubil. Ko je slisal dobro godbo, je dejal, da čuti, kako mu mraz pretresa hrbtenico.

Škotski pesniki in pisatelji, dasi so iz dežele Andreja Langa — sovražnika muzike — so vsi večinoma veliki ljubitelji glasbe.

Walter Skott je ljubil nad vse svoje irske pesmi in irske piščalke. Carlyle je imenoval glasbo: angeljski jezik.

Macaulay je glasbo malo razumel, še manj pa si kaj zapomnil. Filolog Max Müller pravi o samem sebi, da nima nobenega smisla za harmonijo, kakor drugi nimajo nobenega čuta za barvo. Henrik Buckle, slavni historik, ni razločeval enega napeva od drugega, dasi je imel kakor Macaulay čudovit spomin za vsako drugo stvar.

Byron ni imel sluha; Shelley je imel glas kakor pav in Tennyson ni poznal druge muzike razven muzike besed. Sir Humphrey Davis je imel jako fin čut za vse prirodne lepote, ali tako malo smisla za glasbo, da se nikdar ni mogel naučiti niti narodne himne in ko je bil prosto: voljec, ni znal korakati po tempu.

Márica.

Slovenec se je oglašil poslanec dr. Ivan Tavčar, ki je podal le kratko izjavo, ker se ni čutil zdravega. Ta izjava se glasi nekako tako-le: Mi bomo glasovali za provizorij, ker stojimo na stališču, da je dati državi, kar njene potrebe zahtevajo. Zabrani pa se moramo, da bi se iz tega našega postopanja sklepalo, da hočemo sedanji vladi izkazati zaupanje. Tega ne moremo storiti iz raznih vzrokov, zlasti pa zategadelj, ker hodi napram narodu ta vlada v navadnem tiru avstrijskih vlad ter nastopa proti opravičenim zahtevam ljudstva mrzlo ali celo s sovraštvom in nasprotstvom. Mi pa se za vlado tudi zategadelj ne moremo navduševati, ker podpira kar očito klerikalno strujo med Slovenci, ker stori vse, da pokaže ljudstvu, kako ji je prijetno, ako se snuje v slovenskem narodu reakcionarnejša smer. Proti tej smeri se bomo borili z vsemi silami, ker ne stojimo na stališču, na katerem so stale doslej večinoma slovanske stranke v tej zbornici, da je namreč Slovan isto, kar je klerikalec. Mi sanjamo o velikislovanski liberalni stranki, ki se osnuje kdaj v tej hiši. Danes je to le še sen, ali ta stranka bo nastala, kajti med Slovani mora zmagati prepričanje, da se Avstrija ne sme vladati niti nemško niti slovansko, nego da se mora vladati, ako hoče obstajati, svobodno in samostojno. (Pritrjevanje.)

Zbližanje Francije in Nemčije.

Laskava napitnica, s katero je cesar Viljem odlikoval francoskega generala Bonnala v Berlinu, je zbudila v vsem evropskem, zlasti pa v francoskem in nemškem časopisju največjo pozornost. Vse kaže, da se je Nemčija Franciji zelo približala. Francoski poslanec Humert je objavil v listu „Eclair“ članek, ki se bavi s tem dejstvom. Kot dokaz, da se je Nemčija približala politiki Francije in njene zaveznice Rusije, navaja Humbert nagli odhod nemških čet iz Kitaja, kar se godi baje na ljubo Rusiji. Nemško vojaštvo se je baje na Kitajskem prav dobro razumelo s francoskim in ruskim ter so se namenoma prirejale skupne ekspedicije. Generala Bonnala je kancelar Bülow povabil k veliki vojaški vaji poleg Berlina, kar je dokaz posebnega zaupanja. Posl. Humbert misli, da se je med nemško in francosko vlado sklenila neka pogodba, ki se tiče Maroka ali česa drugega. „Tu ali kje drugod“ — piše Humbert — se mora nekaj vršiti, kajti na raznih točkah političnega obzorja se pojavljajo hkratu znamenja sloge, v kateri bi imeli prostora vsi veliki narodi Evrope, med njimi tudi Italija — in morda celo Anglija“. Vsekakor je sprejem Bonnala v Berlinu dokaz, da si Francija in Nemčija nista več sovražnici. Do prijateljstva seveda je še daleč!

Vojna v Južni Afriki.

Poročali smo že, da je oddelek Delareya docela pobil in potolkel Angleže v bližini Pretorije. Kitchener sam je javil v London, da znašajo izgube Angležev več sto mož ali posameznosti in natančnostnih podatkov ni sporočil. Zato vlada v Londonu velika razburjenost. Boje se, da je bil izid boja za Angleže še slabši in hujski, kakor je javil Kitchener, ter da cenzura zatira vse obširnejše vesti o tem strašnem porazu. Pred vojnim uradom se odigravajo jednaki prizori obupa in straha, kakor ob početku vojne. Možje in ženske plakajo glasno po londonskih ulicah. Iz Kapstadta poročajo: General Knox, ki se je peljal na oklopnem vlakcu iz Ventersburg-Roada inspicirat, je bil južno Kroonstadu od Burrov napaden. Buri so vrgli vlak s tira. Prvi vagon so docela razstrelili. Po hudem boju pa so se Buri končno umaknili. General Campbell, ki tvori levo krilno kolono operacijske skupine generala Blooda, je vdrl v dolino Komatiriverja, južno Machadsdorpa, kjer išče konj. 250 burskih žensk in otrok z nekaterimi vozovi je dospelo z vojaško eskorto v Wonderfontein. V osrednjih okrajih Kaplandije kroži prošnja, naj se sedanja odgovorna vlada odstavi ter naj se skrb za red v Južni Afriki poveri državni vladi. Večje število Holandcev je podpisalo to prošnjo.

Dopisi.

Iz Sarajeva, 30. maja. Tukajšnja slovenska kolonija izgubi zopet jedrno svojih najboljših in najdražjih členov. C. kr. poštni komisar F. Vidmar vrača se k ravnateljstvu v Trst, od koder je pred pet in pol leti

semkaj prišel. Ljubezniv tovariš, prijeten družabnik, izborni prijatelj pridobil si je simpatije nas vseh in težko se ločimo od njega. V slovo priredili smo mu v sredo 29. t. m. v „Vidmarjevi gostilni“ oprostni večer. Ob znanem „Francetovem“ vinu ob kiti ljubkih dam, pevcev in prijateljev razvila se je prav živahna zabava in marsikatero smo rekli. Nisem bogve kako jokav ali solza mi je zaigrala v očesu, ko se je g. profesor Jakob v krasnih besedah poslavljaj od odhajajočega, slaveč ga kot vrlo plemenitega rojaka. „List za listom pada,“ dejal je s pesnikom, „in člen za členom zapušča slovensko kolonijo v Sarajevu.“

Naši neutrudljivi pevci pa so peli pesen za pesnijo, sedaj umetno, sedaj narodno, in veselja ti je srce igralo, ko si slušal te-le ubrane glasove... Vmes so se zopet oglašali govorniki.

Napilo se je nadalje damam in prišotni mamici izpod Triglava, ki je slučajno tu nekaj dni pri znancih na obisku. Oglašili so se tudi „krokarji“ ter se v „krokarškem“ govoru poslovlili od drugega druga. Le čas je preveč hitel... Še bi bili radi sedeli ob pesmi in besedi, vsaj smo zadnjič imeli v svoji sradi drugega nam prijatelja, toda solnce je začelo kukati pri oknih, in ko smo se razšli, je že precej zlezlo izza Trebeviča.

O literarnem združenju Slovencev in Hrvatov v obče, „Slovenske“ in „Hrv. Matic“ posebe.

(Konec.)

Začetek je že storjen. Hrvatski in slovenski slikarji so stopili lanskega leta v ožjo dotiko. Kadar se še bolj spoznajo med sabo ter se prepričajo, da so jim težnje jednake in interesi skupni, stopili bodo, ako Bog da, v jedno skupno društvo. Vzgledu slikarjev in drugih umetnikov sledili bodo hrvatski in slovenski književniki, kateri so že letos povili tako krasno kito „Spomen cvieća“ diki jugoslovanstva, škofu J. J. Strossmayerju. Mogoče je, da se motim, ali mislim, da se kmalu začne razpravljati o skupnem shodu jugoslovenskih književnikov.

Slovenski pisatelji radi čitajo književne proizvode hrvatske ter si prisvajajo iz njih tiste izraze, kateri jim bolj prijačo od slovenskih, ali katerih slovenščina nima. Oni spoznavajo, da v hrvaščini ni toliko sledov nemškega vpliva, kakor v slovenščini, in da je hrvaščina bogatejša in blagolasejša od slovenščine. V novejšem času začeli so se tudi hrvatski pisci bolj zanimati za književne pojave v Slovincih, in gotovo bodo našli kak izraz, kateri bi bil primeren, da se uvede v hrvatsko knjigo, zlasti ako bi se z njim izpodrinila kaka tujka, katerih se tudi Hrvatje ne morejo iznebiti. Slovenci pišejo tu pa tam v hrvatske liste, in obratno, slovenski listi objavljajo hrvatske dopise in razprave. — Slovenska pesem je nežna, ljubka, melodijozna ter se zato prijema do vzetnega srca. Odprla si je pot v jugoslovanstvo dežele. Mnogo je hrvatskih pevskih društev, katera ne prirede nobene glasbene produkcije brez slovenske pesmi. Slovenska pesem udomačila se je od Zagreba do Sarajeva, in občinstvo se ji divi. Pa tudi mnoge hrvatske kompozicije prodirle so v slovenske pevske kroge ter se čisto postavljajo v program slovenskih koncertov. Gotovo pride do tega, da se jugoslovanstvo glasbeniki ne bodo omejevali na tekst svojega ožjega domačega plemena. „Hrvatska Matica“ imela bo lepo število članov Slovencev, a „Slovenska Matica“ ne manjše število Hrvatov. Knjigotrštvo treba bo tako organizovati, da bode vsaka važnejša jugoslovanstva knjiga lahko pristopna Hrvatom in Slovincem.

Tako si jaz mislim zbliževanje Slovencev in Hrvatov, da ne govorim o drugih Jugoslovanih.

Med Slovenci in Hrvati so naravne vezi, naravne moči, in te moči bodo delovale, kakor povsod, po naravnih zakonih, in krčile pot zjedinenju. Ko bode pot uglašen, ko bode vsaj hrvatska in slovenska inteligenca večča obeh jezikov in boče poznala obojno literaturo; ko bodo Slovenci in Hrvati zrela za to idejo, ko se bode ta ideja razumela tudi v širjih krogih, tedaj pride čas, da se zjedinenje dovrši brez sile, katera poraja mržnjo, v znamenju vzajemne ljubezni. Dotlej pa delajmo v ta namen od-

ločno in vstrajno, ali na osnovi realnih razmer in konkretnih predlogov.

Tak konkreten predlog stavil je A. Aškero v zadnji številki „Ljub. Zvona“, namreč: „Slovenska Matica“ in „Hrvatska Matica“ naj stopita čim prej v tako dotiko med seboj, da bodo dobivali Hrvati knjige naše „Matic“, Slovenci pa knjige „Hrvatske Matic“. O tem ne dvomim, da bi ostal ta predlog brez uspeha, dvomim pa zelo, da bi ga mogli obe stranki sprejeti v tej obliki in obsežnosti.

Nemorem si misliti, da bi mogla „Slovenska Matica“ svoje knjige tiskati v 15 tisoč ali še več eksemplarov mesto v 3000. „Hrvatska Matica“ ne bi toliko občutila, ako bi tiskala jedno četrtino knjig več, pa tudi njo bi najbrže večji stroški prisilili, da umanjši število letnih knjig. Finančna stran tega vprašanja je tako važna in odločilna, da si dovoljujem Aškeroev predlog modificirati tako, da ne bode imela niti „Slovenska“ niti „Hrvatska Matica“ večjih stroškov, pač pa več dohodkov. Obe Matici naj delata v tistem okviru kakor dozdaj. „Slovenska Matica“ pa naj izda vsako leto jedno knjigo (n. pr. jeden zvezek „Zabavne knjižnice“) iz hrvatskega, „Hrvatska Matica“ pa jedno knjigo iz slovenskega peresa. Zborniki obeh Matic pa naj bi prinašali slovenske in hrvatske sestavke.

S tem se ne bi obremenila niti jedna niti druga „Matica“, a Slovenci bi dobivali razum slovenskega tudi hrvatsko, Hrvatje pa poleg hrvatskega tudi slovensko berilo. Ako bi se stvar obnesla, ako bi bili člani obeh „Matic“ s takimi knjigami zadovoljni, mogel bi se po dveh, treh letih storiti daljni korak: Obe „Matici“ naj bi izdajali polovico svojih knjig v hrvaščini, drugo polovico pa v slovenščini.

Da bi se dohodki obeh „Matic“ povečali, morala bi se začeti agitacija za pridobitev novih članov obeh društev. To agitacijo naj bi prevzeli vsi rodoljubni listi in poverjeniki obeh društev. V to svrhu predlagam: Vsak poverjenik „Slov. Matic“ bodi tudi poverjenik „Hrvatske Matic“ in obratno. Ako vsak poverjenik pridobi le dva drugojezikovna člana, bode uspeh znaten.

Pravi uspeh bode tim večji, čim večje bode število Slovencev in Hrvatov, kateri so člani obeh društev. Da bode število takih članov, katero je zdaj dokaj skromno, brže raslo, predlagam še tole: Letnina za člana obeh društev bodi osem kron. Ta letnina razdeli se med obe društvi v razmeri 2 : 3, t. j. „Slovenska Matica“ dobi od teh 8 kron 3 krone 20 vin., „Hrvatska Matica“ pa 4 krone 80 vin.

Daljnji predlogi se mi zdaj še ne zde umestni.

Bog daj, da bi se že letos moji, ali pa drugi, bolji predlogi vsprejeli in izveli.

Živela hrvatsko-slovenska sloga!

Nis Vodoran.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 3. junija.

— Slavnostni večer, prirejen na čast Hribarjeve petindvajsetletnice, vršil se je v soboto zvečer v mali dvorani „Narodnega doma“ na način, ki je odgovarjal popolnoma intencijam prirediteljev in ki je sijajno manifestiral, v kako veliki meri so se vedele ceniti slavljenčeve istinitne zasluge, za mogočni razvoj banke „Slavije“. Tudi zvečer so se od najbolj poklicane bančine strani opetovano povdarjale jubilarjeve zasluge, katere si je stekel v korist Slavijinega razvoja v obče, kakor še posebej v prid slovenstva. Večer je počastilo mnogo odličnih gostov. Ob zvokih meščanske godbe in ob petji izbranega kvarteta se je zaključil ta slavnostni večer v vsakem oziru slavljenju v čast. Telegramov in pismenih častitek, izmed katerih je posebno omeniti brzojavne slovenske častitke bančnega predsednika, visokorodnega gospoda grofa Haracha in mnogih drugih slovenskih odličnjakov, je došlo izmed vseh slovenskih in tudi družih dežel toliko in tako intimnih, da je res obžalovati, da jih ni mogoče objaviti. Slavljenčevemu delovanju se je torej dalo pravega istinitnega in do cela zaslužnega priznanja, v zlo škandalozno in lopovski pisanemu sobotnemu „Slovenčevemu“ članku, v katerem hoče ciničen doktor teologije kratiti zasluge tako veleodličnega rodoljuba kakor je župan Hribar in ga v svoji blasfemiji primerjati celo z doktor — Šusteršičem. Sli-

šali smo vernega „Slovenčevega“ pristaša, ki se je čutil takemu početju.

— Občni zbor „Slovenske Matic“.

Z raznih strani nam dohajajo vprašanja in pritožbe glede dopolnilne volitve v odbor „Slovenske Matic“. Ponekod so duhovnikipoverjeniki razdelili neke volilne listke, v katerih se člani pozivljajo, naj volijo v Maticin odbor duhovnika dr. Miho Opeko in kaz. duhovnika Fr. Finžgarja. Te listke so razdelili samo mej klerikalne člane, napredni Maticarji jih niso dobili. Listki so litografirani in vsled tega vlada mnenje, da odbor sam priporoča ta dva kandidata. Stvar je potrebna pojasnila od kompetentne strani, zakaj ljudje se že z nevoljo vprašujejo: Koliko zelotov Ušeničnikovega kalibra pa naj še pride v odbor?

— Ustavljeno sekanje v škofovih gozdih v Gornjemgradu. Zadnjič smo poročali, kako neusmiljeno poje sekira v škofovih gozdih v Gornjemgradu. Škof je ves les, ki ga bo posekal, da dobi denar za zgradbo svojih zavodov v St. Vidu, prodal neki laški firmi v Milanu, dasi je v Savinski dolini dovolj lesotročev in kmetov, ki bi bili les radi kupili. Ko smo v dotični notici opozorili, kako se ponekod seka, je šel neki nadpaznik gledat in res blizu Nove Štifte ustavil sekanje. Opozorjeni po naši notici so začeli ljudje, katerih obstanek je v tesni zvezi z gornjegrajsko graščino, stvar nadzorovati in posledica tega je, da leži v Gradcu cel kup pritožeb glede sekanja v teh gozdih, in da se je začasno vse sekanje v gozdih oblastveno prepovedalo. Oskrbnik Direnta je bil v torek v Gradcu. Ali je bil citiran ali je šel iz lastnega nagiba, tega ne vemo, to pa vemo, da pride v kratkem velika komisija iz Gradca pregledat gozdove in pregledat kako barbarsko se je v teh gozdih sekalo, samo da se dobi za zavode potrebni denar. Upamo, da bo ta komisija poskrbela, da se bo racijonelno sekalo, in da se ti gozdi ne bodo devastirali. Prosimo pa tudi, naj komisija vse natančno preišče, zakaj govori se med drugim celo to, da se za sekanje že zaznamovana drevesa sedaj mažejo z ilovico. Za resničnost te govorice ne moremo jamčiti, ali če je resnična, potem je to dokaz, da se pri sekanju postopa vedoma in namenoma nepravilno, da bi se le več denarja dobilo, in da se hoče graški komisiji prikriti, kakšna drevesa so bila že določena za sekanje.

— Konsumna društva pokajo. Konsumno društvo v Spodnjem Kašlju je likvidiralo. Ko je prišlo v stisko, je najelo pri „Ljudski posojilnici“ večjo svoto, da je plačalo najsilnejše upnike. Kakor čujemo, bodo morali odborniki in člani prav lepe svote plačati, da se poravnajo vsi dolgovi. Zdaj so kmetje šele spoznali, kake dolžnosti so prevzeli z ustanovitvijo konsuma. V svoji naivnosti so namreč mislili, da jamčijo samo z deleži. Seveda so se hudo zmotili in zdaj kolnejo, da se človeku kar bliska pred očmi, ko jih sliši. Tudi konsumu v Zgornjem Kašlju se že jako slabo godi in utegne kmalu zmrzniti. Na Štajerskem, kjer ni osrednjega društva, ki bi pasivne konsume umetno vzdrževal, kakor se godi pri nas, so polomi na dnevnem redu. Zdaj je prišlo v konkurs konsumno društvo v Knittelfeldu. Tudi pri nas ne izostane katastrofa, in tedaj bo jok in škripanje z zobmi.

— Klerikalna nestrpnost. V noči od Binkoštnega ponedeljka na torek je umrl v Vitanju delavec Simon Stožir. Vsled preobilega pijančevanja ga je zadela kap na možgane. Stožir je sicer redno hodil v cerkev, a vzlic temu je župni urad mu odrekal cerkveni pogreb in sicer zategadelj, ker Stožir ni opravil velikonočne spovedi, in ni oddal spovednega listka. Stožirjev gospodar, usnjarski mojster Hofbauer, je šel sam v župnišče in je izjavil, da plača on vse stroške, a vse ni nič pomagalo. Stožirja so pokopali kakor psa v neblagoslovljeni zemlji brez duhovniškega spremstva. Seveda vlada vsled tega postopanja katoliške duhovščine v Vitanju silna jeza. Vitanj je v nemških rokah, in se je mej Vitanjci že nekaj časa sem opazovalo neko gibanje za „Proč od Rima“, toda ni se moglo prav razviti. Divji fanatizem župnika Arzenška in njegovega kaplana Kramaršiča je seveda voda na mlin nemških radikalcev. Neki gospod, ki je bil minoli teden

v Vitanju, nam je pravil, da vlada valed omenjenega slučaja med Vitanjoi tak gnev, da se lahko župniku in njegovemu kaplanu še kaj prav hudega zgodi, če bi se upala zvečer iz hiše.

— A. Aškerc, „Solus“ je izšel v 124. številu. „Laib. Ztg.“ v izvrstnem prevodu g. prof. A. Funtka.

— Literarno-deklamatorni večer, katerega priredila gospa Ljerka pl. Šramova in g. Ignacij Borštnik, oba odlična člana hrvatskega deželnega gledališča v Zagrebu, se vrši v soboto večer v letnem paviljonu v „Narodnem domu“. Vspored tega večera je sestavljen jako okusno in zanimivo ter obsega točke najrazličnejšega značaja. Gospa pl. Šramova, v Ljubljani dobroznana in splošno jako čista umetnica, je ne le izborna, duhovita in elegantna moderna igralka, nego tudi prelepa dama najljubeznivega značaja, tako da uživa v Zagrebu — pa tudi v Ljubljani — najširše simpatije. Gosp. Ign. Borštnik pa je Ljubljani nepozaben umetnik, ki nam je dobrodošel vselej, kadar pride. Zato ne dvomimo, da bode zanimanje med našim občinstvom za ta večer najsplošnejše.

— Vojaška vest. Častniki, ki obisku jejo II. tečaj vojne šole, obiščejo v svrhu taktičnih studij letos tudi Kranjsko in sicer pride: jeden oddelek 29. junija v Št. Peter, od koder pojde na Rakek, v Borovnico, v Kranj in v Kokro; drugi oddelek pride 29. junija Kranj in pojde od tod v Radovljico, v Dovje in v Belopeč; tretji oddelek pride 8. julija na Rakek in obišče potem Kranj; četrti oddelek pride 30. junija v Št. Vid pri Vipavi, od koder pojde na Črni vrh, v Idrijo, v Poljane, v Škofjeloško in v Kranjsko goro; peti oddelek pa pride 3. julija v Ljubljano in pojde od tod v Kranj in v Kokro.

— Velika ljudska slavnost slovenskega delavskega pevstva „Slavce“ se je vršila včeraj popoldne in zvečer pri najugodnejšem vremenu na Koslerjevem vrtu. Vspored je obsegal petje (čvetero velikih zborov s čveterospevi in soli), glasbo (ljubl. meščanska godba) ter ljudske igre in zabave (streljanje in kugljanje na dobitke, zabavno pošto, ples na prostem, umetalen ogenj i. dr.) Pevske točke, same velike, teške in lepe skladbe, je izvajal zbor vseskozi jako vestno, natančno in s finim prednašanjem. „Slavcevo“ petje nas zadovoljuje vselej, saj imajo pevci pravo smisel za umetniško niansiranje in fraziranje. Gotovo je to zasluga g. pevovodje H. Beniške. Kot solista sta se posebno obnesla gg. Bukovič bariton in Lumbar tenor. Tudi ljudske igre in zabave so se obnesle prav dobro. Številno občinstvo, ki je zasedlo ves vrt, je bilo jako animirano, sosebno vsled živahne zabavne pošte ter z okusno prireditvijo veselice prav zadovoljno. Meščanska godba pa stoji menda na najmodernejšem stališču — dekadence! Samo še nekoliko dalje po tej poti in kmalu bo na vrhuncu — vaških godb. Igrala je sicer marljivo, da pa je dobro igrala, ne moremo reči. Kapelnika Sterna ni bilo. To dejstvo se je komentiralo jako čudno ter so krožili o nazorih g. kapelnika glede slovenskih glasbenih točk in menda tudi barv naravnost neverjetne vesti. Preiskovali jih nismo, pač pa opozarjamo nanje godbeni odbor, ki naj poskrbi, da izginejo ali te vesti ali pa — kdo drug! Veselica se je obnesla sicer jako lepo in prav častno za vrlo pevsko društvo „Slavec“!

— V proseh mlekarstva. „Kmetovalec“ naznanja: Gospod Doktor, ki se je vrnil iz mlekarške šole v Dornu na Predarliskem, je zopet nastopil deželno službo mlekarškega navoditelja, kateremu bo pomagal praktično popolnoma izvežbani sirar g. Sieler iz Švice, katerega je istotako nastavil deželni odbor. Sedaj se bo zopet nadaljevala organizacija našega mlekarstva, zlasti s trgovskega stališča, in to v zvezi z goriškimi mlekarstvi zadrugami. To delo je prevzel gospod potovalni učitelj za mlekarstvo v Tolminu, kateri bo kot izborni strokovnjak gotovo z uspehom deloval. Hvaležni moramo biti gosp. Ivančiču, ki se drage volje žrtvuje tudi za našo deželo.

— Gonja zoper ormoškega okr. sodnika. Vsled famoznih pritožb obč. odbora in krajnega šolskega sveta ormoškega je okrajni sodnik g. dr. Presker zahteval, da se začne proti njemu disciplinarna preiskava. To je vodil deželnosodni svetnik

Martinak iz Maribora. Če smemo verjeti graški „Tagespost“, čaka ormoške nemakutarje lepa — blamaža.

— V korist družbe sv. Cirila in Metoda bo v Žaclu dne 6. junija popoldne v Kukčevi restavraciji vrtna veselica, pri kateri bo svirala celjska narodna godba.

— Žensko učiteljsko v Gorici je praznovalo te dni 25 letnico svojega obstanka.

— Velik požar v Trstu. V soboto zvečer je nastal na lesnem skladišču pri postaji Sv. Andreja v Trstu ogenj. Zgorelo je mnogo lesa. Najhujše sta prizadeti firmi Stagni in Lavrič. Škoda se čeni na 200.000 kron.

— Za trgovce in obrtnike. Začenši z jutrišnjim dnem posluje merosodni urad zopet vsak dan kakor poprej.

— Konec tragedije. Čitateljem je gotovo še v spominu žalostni slučaj, ki se je primeril dne 29. aprila t. l., ko je namreč Pavel Vizjan, sin občesploštvane rodbine, v Urbasovi hiši v Komenskega ulicah z nožem napadel Terezijo Koščakovo in jej prizadel več smrtnonevarnih ran. Mi smo koj tedaj izrekli mnenje, da nesrečnik bržčas ni zdrave pameti. Deželno sodišče je Vizjana res poslalo na opazovalni oddelek deželne blaznice na Studencu. Tam je Vizjan včeraj popoldne na stranišču iztrgal iz metle ročiče, nastavlil ostri konec na sence in se zaletel v zid. Palica mu je pretrgala sence in se zabodla v možgane. Prepeljali so Vizjana nezvestnega v deželno bolnico, kjer je danes zjutraj vsled te poškodbe umrl. Slučaj je nanasel, da ravno tedaj, ko so nesrečnega Vizjana prinesli v bolnico, je iz dotičnega poslopja stopila Terezija Koščakova. Ko je Vizjana videla in spoznala, je zakrila obraz in padla na tla. Terezija Koščakova je sedaj rekonvalescentinja in zapusti v kratkem bolnico.

— Nedeljska kronika. S palico po glavi udaril je v soboto zvečer mizaraki pomočnik A. S. policijskega nadstražnika Ivana Ažmana, ko ga je ta ustavil v parku na Ambroževem trgu. — V gostilni št. 9. na Poljanski cesti je razgrajal in razbijal delavec J. J. Razbil je stol. Policaj je moral razgrajča odstraniti. — Svojo sestro je pretepala delavec B. P. tako, da jo je telesno poškodoval. V Ljubljani je zaspal ključarski pomočnik J. P. Ležal je ob bregu Ljubljane z nogami v vodi. Bil je pijan. Neki sodni sluga ga je zbudil in je dobil za to od njega zausnico. — V zaporje hotel priti brezposelni laški delavec Henrik Stanig. Zato je na Novem in Jurčičevem trgu upil in kričal, dokler ni prišel policijski stražnik in ga vzel seboj. Vojaški 97, 87 in 27. pešpolka in 7. artilerijskega polka so se včeraj na dovozni cesti pri koncu Sv. Martina ceste stopili. Neki topničar je ranjen. — Tri vreče krompirja je nekdo izgubil na cesti na Karloinski zemlji. Vreče so ležale kraj ceste. — Otroke pošiljajo beračiti nekateri stariši. Policija je prijela nekega 12 letnega dečka, ki je sam priznal, da ima že 100 kron naberačenega denarja v hranilnici.

— Nepredvidni kolesarji. Na sv. Petra nasipu povozil je neki dijak 4 letnega Ivana Sušnika. Deček je na levi roki poškodovan. — Na Radeckega cesti je bil 4 letni Jožef Podkrajnik od nekega kolesarja povožen in je tudi poškodovan.

— V Ameriko je odpotovalo meseca majnika z ljubljanskega južnega kolodvora 338 oseb. Zaradi nameravanega izseljenja v Ameriko pred izpolnitvijo vojaške dolžnosti je bilo aretovanih 11 fantov.

— Pretep v Šiški. Včeraj je bil v neki gostilni Franc Merhar v pretepu z nožem sunjen v nogo. Sunil ga je Fr. Sterle.

— Zlata ura, vredna 90 kron, je bila danes popoldne ukradena Mariji Regaljevi v sv. Florijana ulicah št. 24.

— Ljudje prišli so na Poljanah neko žensko, ker so mislili, da je možki v ženski obleki. Bila je znana F. K. iz Št. Vida. Ko je prišel na lice mesta policaj, je ljudem povedal, da on pozna žensko, in da je policijsko dognano, da je res ženska in ne možki, dasiravno izgleda in ima glas kakor kakšen možki.

— Izgubil je v soboto gosp. Z. R. srebrno zavratno verižico iz Gradišča čez Hilšerjeve ulice in Igriške ulice do Zupančičeve hiše.

— Meteor. mesečno poročilo. Minoli mesec veliki traven je bil tople in

dosti moker. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsijevih stopnjah: ob sedmih zjutraj 110°, ob dveh popoldne 191°, ob devetih zvečer 147°, za 08° nad normalom. — Opazovanja na tlakomeru dajo 735,2 mm kot srednji zračni tlak tega mesca, 0,8 mm pod normalom. — Mokrih dni bilo je 14, vsega skup padlo je 76,5 mm dežja. — Ožračje je bilo v prvi polovici mesca precej nemirno, a v drugi zelo mirno.

* Razstavljeni turné „Društva hrvatskih umetnikov napravijo meseca junija in julija t. l. naslednji hrvatski umetniki: Robert Auer, Ivan Bauer, Vlaho Bukovac, Bela Čikoš-Sessia, M. C. Crnčić, Robert Frangeš, Ferdo Kovačević, Rudolf Valdec, Ivan Tišov, potem Slava Raškaj in Tonislav Krizman. — Turné se bode pričel na Šušaku pri Reki, kjer bodejo umetnine razstavljene 11. 12. in 13. junija, potem pridejo na vrsto nastopna hrvatska mesta: Karlovec, Osek, Mitrovica, Zemun, Brod, Požega, Nova Gradiška, Sisak in Varaždin. — Kaj pa naše „Umetniško društvo“? Jeli se je zopet pogreznilo v Nirvano brezbriznosti? Menda čaka zopet kakšne — časnikarske magnetizacije, ali ka-li?

* Vročina. Ravnatelj osrednjega zavoda za meteorologijo in zemeljski magnetizem, profesor dr. Pernter se je v dunajski „N. Fr. Pr.“ izrazil o sedanjih vročinah, ki se zdi nekaterim abnormalna in nenavadna. Pernter konstatuje, da imamo letos res večjo vročino kakor smo jo imeli ob tem času v zadnjih petih letih. Sedaj imamo 20—26 C, l. 1897. smo imeli 17—22 C, l. 1898 le 10—12 C, l. 1899 tudi le 12—17 C, lani pa komaj 11—13 C. Pernter meni, da se toplotne razmere kmalu izpremené, in da bomo imeli še dolgo vrsto prav hladnih dni. Sedanja vročina nikakor še ni dokaz, da bomo imeli letos izredno vroče poletje.

* 4½ leta star morilec je pač nekaj nečuvnega. In vendar živi na Dunaju fantek Fran Vanek, sin črevljarja, ki je te dni s krivcem, črevljarskim nožem, na cesti zabodel dečka Schmidta, ker se je z njim sprl. Policija je morilca iskala tri dni. Morilec je spočetka tajil, končno pa priznal, da je Schmidta res sunil z nožem v trebuh, radi česar je ranjenec umrl. Vanek se je po umoru vse tri dni igral, kakor bi se ne bilo zgodilo nič, in tudi ni doma ničesar povedal. Njegov brat, 13 let star deček, je v korekcijskem zavodu v Grulichu, ker je tudi lopov. Morilca radi njegove starosti ni možno kaznovati. Dunajski listi pišejo o prirojenem zločinskem instinktu v rodbini Vaneka.

* Jolanda Margherita bo ime novorojene hčerke mlade italijanske kraljice bivše princesinje Helene črnogorske. Rimljani so sila veseli, da se je rodila Jolanda Margherita v Rimu. Vrše se bakljade, Rim je bil razsvetljen, parlament je kralju čestital in število čestitk kraljici je ogromno. Kralj je amnestiral več kazencev.

* Smrt grofa Viljema Bismarcka. V Friedrichruhe je umrl drugi sin pokojnega nemškega kancelarja, grof Vilj. Bismarck nenadejano. Vnela so se mu pljuča, radi česar se mu otrpnila nakrat, ter se je grof, ki je vatal s postelje, da bi lažje dihal, kakor od strele zadet zgrudil na tla ter v rokah soproge umrl. Pokopan je bil danes dopoldne v Varzinu.

* Princesinja Chimay, ki živi že več let, ločena od svojega soproga, s ciganom Rigom, je podedovala po svojem dedu več milijonov. Govori se o 15 milijonih. Princesinja Chimay je živela zadnje čase v Aleksandriji. S svojim nečuvnim luksusom je zapravila malone vse svoje imetje ter jo je sodišče zategadelj postavilo pod kuratelo. Sedaj živi v Karlovih varih. Tam jo je našla vesela vest o veliki dedščini. Baj je z njo poplačala vse svoje dolgove.

Književnost.

„Ljubljanski Zvon“. Vsebinska junjskega zvezka je tale; 1. Gregorčič: Predsmrtnice. Pesmi. (6.—11.) 2. Fr. Sefarin: Žrtve. Povest. 3. Dr. Ivan Robida: Alkoholizem. 4. A. Aškerc: Tragedija. Balada. 5. Fran. Valenčič: Pod Tivoli. Pesem. 6. V. Bežek: Zaščitnikom Lovčevega pravopisa v prevdarek. 7. Anton Mazanowski: McDerna poljska lirika. 9. V. S. Fedorov: V

jasnih nočeh. Pesem. 9. Aleksandrov: Pozabil sem mnogokaj, dekle. Pesem. 10. Ivan Pucelj: Na kolesu. Povest. 11. B. Baebler: Tvoja duša je morje. Pesem. 12. A. Aškerc: Socialni pregled. IV. Zavod „Sv. Nikolaja“ v Trstu. — V. „Narodni Dom“ v Trstu. — VI. Stavbna zadruga za delavske hiše „Lastni dom“ v Celju. 13. Mária Strnad: Kadar smo sami med seboj. Slika. 14. Fr. Svetič: Preosnova srednjih šol na Francoskem. 15. Književne novosti. R. Perušek: Spomen cvieče iz hrvatskih i slovenskih dubrava. — Prof. Mijo Vamberger: Slovenska stenografija. — Dr. Jos. Tominšek: Knjige „Slovenske Matice“, Dr. K. Glaser, Zgodovina slovenskega slovstva. 16. Upodablajoča umetnost. A. A.: Dva Zajčeva reliefa za bodoči Prešernov spomenik. — A. A.: Umetniška razstava v Zagrebu. 17. Med revijami. „Narodnogospodarski Vestnik“. — „Kolo“. 18. Naše obnebe. Astro-nomski koledar za mesec junij. 19. Splošni pregled. Petdesetletnica Vrazove smrti.

— „Slovenka“. Glasilo slovenskega ženstva. Letnik V. Številka V. Vsebinska. Ljubezen in zakon. Slavoljub Podlapinsky. — O Mraku. Mila. — Pri branjevki. Zofka Kveder. — Ženske v Rusiji. Božidar Tvorcov. — Zimsko popoldne. Zofka Kveder. — O maju... Mila. — V Ljubezni... Mila. — Strti. Zofka Kveder. — Dopis z Dunaja. Ljuba. — Občni zbor „Zavoda sv. Nikolaja“ v Trstu. — O spolni vzgoji. Dragotin Lončar. Nove knjige. — Beleške.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gorica 3. junija. Čitalnica kot pozorišče prvih rodoljubnih pokretov ranjke Pavline Pajkove bridko žaljuje ob nje mnogoprerani smrti. Večen hvalen spomin neumorni pisateljci! — Predsednik Šantel.

Dunaj 3. junija. V železniškem odseku se je danes železniški minister izrazil o gospodarski važnosti proge Tržič-Kranj. Dejal je, da bo dal razmere sicer še proučevati, a da se začne proga gotovo kmalu graditi. Glede dolenske železnice je minister priznal težave, s katerimi se ima sedaj boriti, a izrekel ob enem trdno nado, da se proga polagoma podaljša. Glede projektov, katere je sprožil posl. dr. Šusteršič, pa je dejal minister, da ne more obljubiti prav ničesar.

Dunaj 3. junija. Železniški odsek je v današnji seji začel razpravo o lokalnih železnicah. Sklenilo se je, opustiti splošno razpravo, in se je takoj začela podrobna razprava. Poslanec dr. Tavčar se je pri tej priliki odločno zavzel za lokalne železnice na Kranjskem. Priporočal je pred vsem peticijo kranjskega deželnega odbora glede podaljšanja dolenske železnice, potem nadaljevanje kamniške železnice, katero pa se more in sme izvršiti na vsak način samo preko Kamnika in ne od Domžal, kakor je predlagal Berks. Tudi o drugih lokalnih železnicah, ki se morajo zgraditi, je razpravljal dr. Tavčar. Odsek misli, da konča še danes posvetovanje o tej predlogi.

Dunaj 3. junija. V današnji plenarni seji avstrijske delegacije se je začela razprava o proračunu vojnega ministra. Oglašeni so 13 govornikov. Doslej so govorili dr. Herold, Kaftan, Stransky, Tollinger, Pommer in Abrahamowicz. Razprava utegne trajati do pozno zvečer.

Rim 3. junija. Povodom rojstva prvega otroka kraljevske dvojice je došlo tudi iz avstrijskega Primorja in iz južne Tirolske mnogo čestitk.

London 3. junija. Iz Standertona se poroča, da sta burska generala Dewett in Smut ter Bothov tajnik prišli v soboto tja. Kaj je namen njihove misije, ni znano. Časopisje je kar iz sebe radi poraza Angležev pri Vlakfonteinu in posamezni listi zahtevajo celo, naj se Kitchener odstavi, češ, da ni zmožen, dočim drugi priznavajo, da Angleška ne more doseči uspehov, ker nje armada ni kos Burom.

Kodanj 3. junija. Henrik Ibsen je nevarno obolel.

„Henneberg-svila“

— le pristna, ako se naroča naravnost pri meni —
za bluze in obleke v črni, beli ali pisani barvi, od
65 kr. do 14 gl. 65 kr. meter. Vsakomur franco
in s plačano carino dostavljena na dom. Vzorci
se dopošiljajo takoj. Dvojna poštnina v Švico.

G. Henneberg (100—8)
Selden-Fabrikant (k. u. k. Hofl.), Zürich.

Zahvala.

O priliki strahovitega požara v Gorenjivasi
dne 20. t. m. pri katerem je domače, šele pred 9
meseci ustanovljeno prostovoljno gasilno društvo
prvič nastopilo, prihitela so bila tudi takoj na
pomoč gasilna društva iz Poljan, Škofjeloče,
Stareloke in Žirov. Po trudapolnem delu teh
društev vso noč do drugega dne zamogel se je
ogonj pogasiti in zatreti.

Za tako hitro pomoč in trud se podpisano
občinsko predstojništvo v imenu soobčanov vsem
navedenim društvom najtopleje zahvaljuje.

Županstvo Trata
dne 26. maja 1901.

M. Brence, župan.

Meteorologično poročilo.

Vikina nad morjem 206-2 m. Srednji krašni tlak 756-0 mm.

Junj	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v C	Vetrovi	Nebo	Močna v 14 urah
1.	9. zvečer	736.2	21.4	sl. jzhod	jasno	0.0 mm.
2.	7. zjutraj	736.8	16.3	sl. jzhod	jasno	0.0 mm.
	2. popol.	734.8	28.5	sr. vzsvz.	del. oblak.	0.0 mm.
3.	9. zvečer	735.7	22.5	sr. svzhod	jasno	0.0 mm.
4.	7. zjutraj	736.4	18.4	sl. jzhod	jasno	0.0 mm.
	2. popol.	734.4	29.1	sr. jug	del. oblak.	0.0 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 22.2°
in 22.4°, normale: 16.1° 16.2°.

Dunajska borza

dne 3. junija 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.50
Skupni državni dolg v srebru	98.05
Avstrijska zlata rentna	117.95
Avstrijska kronska rentna 4%	96.35
Ogrska zlata rentna 4%	117.80
Ogrska kronska rentna 4%	92.95
Avstro-ogrski bančni delnice	1873 —
Kreditne delnice	689.50
London vista	240.40
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117.47 1/2
20 mark	23.52
20 frankov	19.09
Italijanski bankovci	90.60
C. kr. cekini	11.32

Prodaja.

Vsa zaloga blaga in prodajal-
nična oprava v konkurs zapadle
firme Marija Meiringer, prodajalka
papirja v Ljubljani, se s tem po-
nuja v nakup.

Ponudbe naj se pošljejo do
12. junija t. l. upravitelju konkurzne
mase dr. Karlu Ahazhizu, odvet-
niku v Ljubljani. (1177—1)

Kopališki in Kneippovski zdravilni zavod Kamnik pri Ljubljani

v dražestni, zdravi, proti vetru zavarovani planinski krajini. — Popolno zdravljenje z vodo.
Individualna zdravitev.

Sezona se prične s 15. majem. Pred in po sezoni znižane cene.
Prospekti brezplačno. (927—5)

Razpis službe občinskega sluge oziroma redarja

pri županstvu v Spodnji Šiški.

Plača po dogovoru, prošnje do 8. junija t. l. in nastop službe takoj. —
Orožniki v pokoju imajo prednost.

Županstvo Spodnja Šiška

dne 1. junija 1901.

I. Vodnik, župan.

Javna zahvala.

Dne 20. vel. travna t. l. je nam podpisanim požar uničil hišna in gospodarska poslopja.

G. kr. priv. zavarovalna družba „Avstrijski Phonix“ na Dunaju,

pri kateri smo imeli poslopja zavarovana, nam je po svojem glavnem zastopniku
Josipu Prosenču, dne 24. in 25. m. m. škodo cenila in vso zavarovano svoto tudi
takoj na mestu izplačala.

Za tako pošteno ravnanje čutimo se dolžne, tej družbi tukaj javno se zahvaliti,
ter jo ob enem vsakemu najtopleje priporočati.

Gorenjavas, dne 26. vel. travna 1901.

Marija Kržišnik.

Janez Jeraša.

Blaž Primožič.

Marija Inglič.

Potrijuje resnico:

Županstvo Trata, dne 26. vel. travna 1901.

M. Brence, župan.

(1183—1)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Franje Heron

zasebnice

ki je po kratki, mučni bolezni, previ-
dena s svetimi zakramenti za umirajoče,
danes dne 3. junija ob 8. uri zjutraj v
40. letu svoje dobe blaženo v Gospodu
zaspala. (1183)

Pogrebni spreved krene v torek, dne
4. junija ob 6. uri popoldne od hiše ža-
losti Cerkvene ulice št. 5 na pokopališče
pri sv. Krištofu.

Svete zadušne maše brale se bodo
v župni cerkvi v Trnovem.
Draga rajnica bodi priporočena po-
božni molitvi in blagemu spominu.

V Ljubljani, dne 3. junija 1901.

Elizabetha Heron roj. Lukek,
mati — Viktor Heron, postaje na-
čelnik juž. žel. v Ali, Friderik He-
ren, uradnik juž. žel., brata. — Pavla
Maršič roj. Heron, sestra. —
Adriano Maršič, podjetnik, svak.
— Josipina Heron roj. Ulrich,
Marija Heron roj. Jakopič,
svakinji.

Prežaljenim srcem naznanjamo so-
rodnikom, sočutnim prijateljem in znan-
cem tužno vest, da je nepozabna, pre-
draga, iskreno ljubljena soproga, ozir.
mati in sestra, gospa

Terezija Kanc

po dolgotrajni, mučni bolezni, prevedena
s sv. zakramenti za umirajoče, včeraj
zvečer ob 7. uri v 57. letu svoje sta-
rosti mirno zaspala v Gospodu.

Umrljivi ostanki blage pokojnice
bodo v torek, dne 4. t. m., zjutraj ob
8. uri v hiši žalosti v Zapužah št. 12
blagoslovljeni, ter prenešeni v župno
cerkev v Št. Vidu, po opravljeni slovesni
sv. maši zadušnici pa pokopani na on-
dotnem pokopališču.

Sv. maše posmrtnice bodo darovane
v raznih cerkvah.

Priporočamo nenamestljivo rajnico
v pobožno molitev in blag spomin.

V Zapužah, dne 2. junija 1901.

(1189)

Žalujejo ostali.

Mlin

v najboljšem stanu s stalno vodo in z
obratno okolico se daje takoj v najem.

Vpraša se pri upravnistvu „Sloven-
skega Naroda“. (1180—1)

Pekarija

v zelo živahnem obrtniškem trgu, se ped
ugodnimi pogoji dá v najem.
Prednost ima dvojica brez otrok.

Kje? pove iz prijaznosti upravnistvo
„Slov. Naroda“. (1046—9)

Ces. kr. avstrijsko državno železnica.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

**Odhod iz Ljubljane j. ž. kol. Proga čez
Trbiž.** Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo,
Ljubno; čez Selthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-
Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. —
Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj; čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez
Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Mari-
jine var, Heb, Francove var, Karlove var, Prago,
Lipko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
popoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak,
Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m
popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, od 15.
junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Fran-
zensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selthal v Solno-
grad, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc,
Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr,
Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove
vare, Karlove vare, Prago, Lipko, na Dunaj čez Am-
stetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m
popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni
vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Mona-
kovo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.**
Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-
Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne
istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Ko-
čevje. — **Prihod v Ljubljano j. ž. kol. Proga
iz Trbiža.** Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z
Dunaja čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Fran-
zensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Ansee, Ljubna,
Celovca, Beljaka, Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak
iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m popoldne osonni vlak
z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Plzja, Budejovic, Solnograda,
Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Ino-
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Ce-
lovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m po-
popoldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selthala,
Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste,
Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m
zvečer iz Podnart-Kropo. — Ob 8. uri 51 m
zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage,
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plzja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka,
Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in
Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj,
iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popo-
ludne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob
8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljub-
ljane j. ž. kol. v Kamnik.** Mešani vlaki: Ob 7.
uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6.
uri 50 m in ob 10 uri 25 m zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Lju-
bljano j. ž. kol. iz Kamnika.** Mešani vlaki: Ob
6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob
6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak
le ob nedeljah in praznikih. (4)

Dva gospoda

sprejmeta se takoj na dobro domačo hrano
in jeden gospod na hrano in stanovanje s
1. julijem.

Vpraša naj se na Sv. Petra nasipu
št. 35, pritlično. (1187—1)

Brezplačno — Sans frais.

Gospod P. Toumayan

ki namerava ustanoviti tukaj
zavod za čiščenje preprog in
konfekcij, za popraviljanja itd.
poučuje — da si more narediti poim o krogu na-
ročnikov — način: (1186)

kako se luksus-preproge iztepujajo in
čez poletje varujejo proti moljavini, v
kolikor je to mogoče doma.

Isti se mudi za zdaj le do srede
v gostilni pri „avstrijskem cesarju“
soba št. 6 (stara poslopje).

Kranjske klobase

najboljše vrste, mehke in trdo sušene
prodaja in razpošilja trdka (12-124)

Edmund Kavčič

v Ljubljani, Prešernove ulice, nasproti pošte.
Specijalna trgovina za kavo in čaj, glavna
zaloga J. Klauer-jevega higijeničnega likerja
„Triglava“ iz planinskih zelišč.

Dobro vpeljana

trgovina z mešanim blagom
kakor tudi

gostilna

v Senožečah na Notranjskem se
odda takoj v najem

in sicer proti takojšnji likvidaciji vsega
blaga v trgovini, eventualno proti ugod-
nim obrokom.

Fran Zadnek

(1150—4) trgovec v Senožečah.

Razpis

zidarskih in tesarskih del

za zgradbo poslopja „Mizarske zadruge“ v Št. Vidu pri Ljubljani.

Pismene ponudbe so do 9. junija 1901 vložiti pri načelniku Josipu
Arharju v Št. Vidu, kjer so na ogled tudi načrti in pogoji. (1178)

Št. Vid, dne 1. junija 1901.

Stavbeni odbor.

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša v Ljubljani,

sprejema in izplačuje hranilne vloge in
obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.
(40—23)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Št. 381.

Razglas.

V soboto, dne 8. junija t. l. ob 11. uri dopoldne vršila se
bode v občinski pisarni v Št. Janžu (Dvor) sodni okraj Radeče

javna zniževalna dražba

radi oddaje zgradbe tri- oziroma štirirazredne šole v Št. Janžu.

Stavbena dela proračunjena so sledeče:

I. Šolsko poslopje	30.551 K 25 h.
II. Vodnjak in klet	1.371 » 85 »
III. Drvarnica, ograja in planiranje sveta	1.000 — »
IV. Hišna oprava (klopi itd.)	2.032 » 40 »

skupno 34.955 K 50 h.

Dela oddala se bodo skupno le jednemu podjetniku. Vsak, kdor se hoče ude-
ležiti te dražbe, mora popreje vložiti vadij 1750 kron.

Načrti, proračuni in stavbeni pogoji razgrnjeni so pri c. kr. okrajnem šolskem
svetu v Krškem, samo proračun je tudi pri podpisanem uradu vsakemu na upogled.

Županstvo Dvor

dne 30. maja 1901.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.